

El somni dels oblidats

Per segona vegada
en la seua història,
després de molts anys
farcits de patiments,
el Llevant Unió Esportiva
torna a ser equip
de Primera Divisió.
Els seus seguidors,
fidels malgrat
els discrets resultats i
els èxits del València CF,
s'ho tenen ben guanyat.
L'equip del poble,
el decà de la ciutat,
ha fet el cim.
L'any vinent competirà,
de nou, amb els millors
clubs de futbol.
Com al 1963.

Ningú com el Llevant sap què significa deambular per l'oblit, passar-se anys i panys per l'infern del futbol sense rumb, sofrint en silenci les desgràcies pròpies i, sobretot, les victòries d'un veí senyoret i ric. Vivint només d'unes rendes exigües que li havia deixat un únic ascens a Primera Divisió, fa d'això ja quaranta anys. Ningú com el Llevant representa l'obstinació, el sacrifici i, per què no, l'orgull propi dels qui, sempre derrotats, es rebel·len contra el seu destí.

A tot això, algú es deu preguntar: com pot ser que el club degà del futbol valencià, amb noranta-cinc anys d'història a l'esquena, s'haja mantingut en vida amb només la gesta d'haver estat en divisió d'honor tan sols dues temporades a mitjan anys seixanta? És més: com que ha sobreviscut a guerres, a crisis financeres, a gestions megalòmanes, a canvis d'estadi; en definitiva, a tot un cúmul nefast de circumstàncies que, al llarg del segle passat, provocaren la desaparició de desenes i desenes de clubs arreu de l'estat espanyol i, en canvi, ara siga equip de Primera?

L'explicació, certament, no és gens fàcil. Podríem adduir que els resultats no l'han acompanyat mai, que la planificació esportiva ha estat, si més no, capritxosa, que l'ombra del València CF ha estat, més que allargada, esterilitzant. Podríem recórrer a moltes raons per justificar un pobre balanç esportiu que, més enllà del referit ascens, es resumeix en una copa menor, guanyada l'any 1937 a equips d'aquella II República desballestada i en franc retrocés.

Però res més lluny de la realitat. L'equip granota –apel·latiu amb què es

coneix el club i els seus seguidors per haver jugat part de la seua llarga vida al costat del vell llit del Túria– no ha viscut aquests noranta-cinc anys gràcies a la seua salut esportiva, sinó a la força social, tenyida d'irredemptisme, d'una afició forjada en l'oblit dels poderosos i en el seu compromís amb una particular manera d'entendre la ciutat, l'esport i, inclús, la vida mateix.

Compromís que, ara fa una setmana, va surar novament quan més de 15.000 persones es llançaren als carrers de València a festejar el segon ascens a Primera d'un club sense *glamour* ni títols –en tot cas, ara caldrà sumar-li el campionat de Segona Divisió, orgull que compartirà amb el seu rival, el València–. Un festeig, una rua ben popular que venia a reivindicar els colors blaugrana en una València que s'havia acostumat al blanc i negre dels xotos –apel·latiu amb què la parròquia del Llevant qualifica un seguidor del València CF–, al triomf del poderós enfront de l'oblit dels qui no tenien res a dir, perquè senzillament res tenien per lluir.

Ara, però, just quan el València havia completat la millor campanya de la seua història amb una Lliga i una UEFA a la butxaca, el Llevant s'ha reivindicat, s'ha enorgullit, i li ha dit que, a pesar de la seua tendència malenconiosa, l'any vinent hi haurà rivalitat esportiva i social. Tal com les ciutats referents del futbol mundial la tenen. Buenos Aires, Roma, Milà, Madrid... Perquè, en efecte, les societats vibren, per damunt de tot, amb els derbis entre veïns, amb les discussions de taulell de bar, amb la rivalitat ben entesa entre germans, amb el creuament de cànctics, de burles; en definitiva, amb la interacció

RAFA OIL

que qualsevol realitat social, i més l'esportiva, necessita, amb bàndols enfrontats, amb la defensa d'una identitat enfront de la de l'altre. Perquè ni la Lliga ni la UEFA del València CF animaran tant el cap de setmana al cap i casal com la presència d'allò que Ferran Torrent, granota confés, ha escrit en un diari valencià, que el Llevant és un gra en el cul, amb perdo, en aquest període d'hegemonia dels de Mestalla.

València ja no haurà de recórrer als llibres d'història i remuntar-se vuitanta anys enrere per recordar els derbis entre xotos i granotes. La temporada vinent, l'èpica d'aquells enfrontaments, que ni tan sols es recorden en el blanc i negre catòdic, se succeirà. Tornarà la por a perdre, les baralles entre seguidors, la llegenda continuarà. I, certament, ho farà, però d'una manera ben diferent. Perquè ni el València és només el club dels senyorets com aleshores ho era, ni el Llevant el club, únicament, dels pobles de mar, dels pobres del cap i casal.

Tants anys en l'ostracisme veient els títols del rival han provocat que els cànctics de sirena valencianistes guanyaren terreny tot minvant l'abast real de la passió

granota. Fins i tot, la mudança permanent d'estadi va sumir en el desconcert generalitzat la tradicional parròquia llevantinista, nascuda al bressol del Cabanyal i el Grau de València, la qual sempre ha hagut de desplaçar-se a fora del seu hàbitat natural per veure els partits del Llevant.

Primer, del Camí Fondo del Grau passaren a l'enyorat Vallejo, estadi de les vesprades de glòria als anys seixanta, i d'aquest, a l'actual Ciutat de València, camp situat al barri d'Orriols. Tot un símbol de la trajectòria errant i inestable d'un club mariner que ara té el seu santuari enmig d'una horta, la de València, amb data de caducitat, com també ho està —no ho oblidem— el Cabanyal, amenaçat de mort per una operació urbanística que pretén arrasar aquest barri, declarat Bé d'Interès Cultural.

Conten les cròniques que el futbol va arribar, com les modes, el comerç i les malalties, pel port de València, quan uns mariners britànics, en temps d'esbargiment, van començar a pegar puntades a una bufa de cuir per ficar-la entre un marc improvisat de fusta. Per aquell temps, el Cabanyal i el Grau perderen la seua personalitat administrativa, just

quan l'Ajuntament de València se'ls va annexionar. No vol dir això que perderen la seua identitat. Ben al contrari, la mantenen i encara ara trobem gent del Cabanyal que a l'hora de desplaçar-se al centre de la ciutat parla d'anar a València. Un exemple simptomàtic que, en el cas del futbol, també es va deixar notar des d'un principi.

Les mateixes cròniques contenen que els equips més vells de la ciutat nasqueren per aquells poblats de mar. Lo Rat Penat del Grau, el Cabanyal... La Federació Valenciana de Futbol reconeix, fins i tot, que d'un grapat de jugadors del Cabanyal va nàixer l'embrió de l'actual Llevant. Transcorria l'any 1909 i València festejava la llorentinesca Exposició Regional.

Des d'aleshores, el Llevant ha hagut d'afrontar la fusió amb el Gimnàstic, acabada la Guerra Civil (i és que el Llevant disposava de jugadors i el Gimnàstic, de terreny de joc, l'enyorat Vallejo). Ha viscut dues temporades a Primera, amb la presència de jugadors de primer nivell com Calpe, Wanderley, etc. També ha nadat per la misèria de la Tercera Divisió; ha fitxat a grans jugadors com el xilè Caszely o el mític Cruyff, que va arribar a un

Els seguidors llewantinistes van eixir als carrers i les platges de la ciutat. Pràcticament tots ells era la primera vegada que celebraven un èxit esportiu d'aquesta volada. Ara, a més, l'equip granota té l'oportunitat d'eixamplar la seua base social. Ja està entre els grans.

equip en places d'ascens a Primera i el va abandonar quasi enfonsat en Tercera i endutat, en la ruïna... Al capdavant, despropòsits enmig d'una única i mísera alegria, que a poc a poc van fer emmutir l'afició, provocaren el desànim, però no aconseguiren mai que els seguidors perden la seua fidelitat a uns colors que representen una manera de viure la vida.

En aquest sentit, l'ambient popular que es respira encara al Cabanyal es pot viure, d'aquella manera, a la graderia llewantinista. Tal vegada, per les circumstàncies adverses que li han tocat viure al Llevant, això s'ha pogut mantenir, tot al contrari que la riuada heterogènia que el València ha rebut al calor del triomf i la fama. Tal vegada, també, per l'extracció marinera i per aquest oblit oficial, el mestissatge encara no ha afectat, de manera generalitzada, l'afició.

Siga com siga, de pares a fills, s'ha mantingut una afició meritòriament, sense que el calor de les victòries aportara orgull, sols esperant que el somni dels justos esdevinguera un dia realitat. Que l'ascens a Primera tornara a deixar les coses al seu lloc, com fa vuitanta anys, quan encara no hi havia Lliga; com fa quaran-

ta, quan a València hi havia espai per a dos equips en Primera. Com ara, que de la mà de l'entrenador, Manuel Preciado, del jove president, Antonio Blasco, i d'un planter compensat amb figures com Rivera, Jofre o Aganzo, han besat la glòria per fer possible el somni, per segona vegada en quasi un segle de vida.

"La gent celebrava les victòries importants de l'equip com un triomf personal. Hi havia traques i molt de rebombori. En recorde una que no oblidaré mai. El Llevant va pujar a la primera divisió després d'una disputadíssima promoció amb el Deportivo de la Corunya. El pessimisme històric, tan consubstancial al tarannà de l'aficionat granota, estava estigmatitzat en aquella frase que algú, segurament senyoret, havia escrit en una paret del Vallejo: 'Quan este gat puge la palmera, el Llevant estarà en primera. Però el gat està mort.' El gat, doncs, era viu i amb les ungles afilades per rebre el Choto CF. El dia del derbi capitalí no cabia una ànima al Vallejo. El partit acabà cinc a tres a favor del Llevant i res al món no pogué aturar l'esclat del paroxisme de la gent: els aficionats més vells ploraven, els joves envaïren el camp per abraçar els ju-

gadors i Tomàs feia la botifarra en direcció al centre de la ciutat, lloc d'on suposava que procedien els aficionats 'merengues' també coneguts com els 'xotos'."

Ferran Torrent resumeix en aquest paràgraf del guardonat *Gràcies per la propina* l'essència del Llevant, la dels seus seguidors. Retrata, en versió retro, la València dels seixanta, la que també veurem i viurem la temporada vinent amb els dos clubs a Primera. Una València modernitzada a colps de ciment que ara encara celebra el doble triomf del Llevant. L'ascens a Primera Divisió. I la victòria del millor equip de futbol femení dels últims anys, les dones del Llevant, que han guanyat novament la Copa de la Reina. En edicions anteriors, obteniren lligues i més copes. No ha estat, però, fins que els seus companys masculins han aconseguit besar l'olimp que elles han tingut també els seus minuts de glòria en el circ catòdic. Un altre símbol d'això que és el Llevant. L'equip dels impossibles, dels irredeemptes, dels oblidats. De les oblidades, també.

Salvador Giménez